

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Miroslaw Wróblewski

Warszawa, 09-10-2024

DOL.023.696.2024

Pani
dr hab. Małgorzata Manowska
Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Szanowna Pani Prezes,

w odpowiedzi na pismo z 20 sierpnia 2024 r. – znak: PP I-0131-747/24 – (data wpływu do Urzędu Ochrony Danych Osobowych 23 sierpnia 2024 r.) uprzejmie informuję, że w prawie polskim zagadnienie zbiegu prawa do ochrony danych osobowych oraz prawa dostępu do informacji publicznej nie jest uregulowane w sposób kompleksowy.

Odnosząc się do zagadnienia przedstawionego w wystąpieniu, wskazania na wstępie wymaga, że oba przedmiotowe prawa mają charakter konstytucyjny. Prawo dostępu do informacji publicznej statuuje art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, powoływanej dalej z zastosowaniem skrótu „Konstytucja RP”, który w ust. 1 zdanie pierwsze przewiduje, że: „Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne”. Uszczegółowieniu tego prawa służy ustawa o dostępie do informacji publicznej¹, powoływana dalej z zastosowaniem skrótu „u.d.i.p.”. Z kolei prawo do prywatności ma swoje źródło w przepisach: art. 47 i art. 51 Konstytucji RP oraz art. 7 i art. 8 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej².

¹ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

² Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 303 z 14.12.2007, str. 1 ze zm.) załączona do Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, sporządzonego w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. U. z 2009 r. poz. 1569).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679³, powoływane dalej z zastosowaniem skrótu „RODO”, uznaje udostępnianie danych osobowych zawartych w dokumentach urzędowych, a więc także w orzeczeniach Sądu Najwyższego i uzasadnieniach tych orzeczeń, za jedną ze szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem⁴ i dopuszcza takie udostępnianie przy spełnieniu pewnych warunków.

Zgodnie z art. 86 RODO: „Dane osobowe zawarte w dokumentach urzędowych, które posiada organ lub podmiot publiczny lub podmiot prywatny w celu wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym, mogą zostać przez ten organ lub podmiot ujawnione zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, któremu podlegają ten organ lub podmiot, dla pogodzenia publicznego dostępu do dokumentów urzędowych z prawem do ochrony danych osobowych na mocy niniejszego rozporządzenia”. Kierunek wykładni cytowanego przepisu RODO wskazuje motyw 154 tego rozporządzenia UE, w myśl którego publiczny dostęp do dokumentów urzędowych można uznać za interes publiczny, wszakże przepisy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które przewidują ujawnienie danych osobowych zamieszczonych w takich dokumentach, muszą godzić publiczny dostęp do dokumentów urzędowych z prawem do ochrony danych osobowych. Prawodawca unijny kładzie zatem nacisk na wyważenie (zachowanie równowagi) między prawem do publicznego dostępu do dokumentów urzędowych a prawem do ochrony danych osobowych.

Materialnoprawną podstawą publikowania orzeczeń Sądu Najwyższego wraz z uzasadnieniami w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego jest powołany w piśmie art. 8 ustawy o Sądzie Najwyższym⁵. Formalnie spełnia on wymagania z art. 86 RODO (jest przepisem prawa państwa członkowskiego – polskiego – przewidującym ujawnienie danych osobowych zamieszczonych w dokumentach urzędowych – orzeczeniach Sądu Najwyższego i uzasadnieniach tych orzeczeń), a tym samym – stanowi przesłankę legalizującą takie przetwarzanie danych osobowych w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. c) RODO⁶ i art. 9 ust. 2 lit. g) RODO⁷.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).

⁴ Rozdział IX RODO.

⁵ Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2024 r. poz. 622).

⁶ Stosownie do dyspozycji art. 6 ust. 1 lit. c) RODO: „1. Przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: [...] c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze [...]”.

⁷ W myśl art. 9 ust. 2 lit. g) RODO: „Ust. 1 nie ma zastosowania [czyli zakaz przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych – przyp. Autora], jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków: [...] g) przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych

W kontekście opisanego wyżej wymogu zachowania równowagi między prawem do publicznego dostępu do dokumentów urzędowych a prawem do ochrony danych osobowych podzielić należy stanowisko, że publikacja w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego w oparciu o ww. przepis ustawy o Sądzie Najwyższym orzeczeń tego sądu (z uzasadnieniami), zawierających dane osobowe sędziów sądów powszechnych albo sądów wojskowych zasiadających w składzie sądu pierwszej instancji albo sądu odwoławczego poddawanych tzw. testowi niezawisłości i bezstronności⁸, powinna się odbywać z uwzględnieniem praw tych osób wynikających z RODO i w zgodzie z jego unormowaniami. W braku w ustawie o Sądzie Najwyższym⁹ szczegółowych uregulowań dotyczących zasad publikacji danych osobowych ww. osób zawartych w orzeczeniach tego sądu, ocena – ewentualnej – potrzeby anonimizacji tych danych przed publikacją orzeczenia powinna być dokonana w oparciu o ogólne unormowania u.d.i.p. W świetle dyspozycji art. 8 ustawy o Sądzie Najwyższym niespornym być powinno, że ustawodawca polski uznał działalność orzeczniczą (konkretnie – treść orzeczeń i ich uzasadnień) Sądu Najwyższego za informację publiczną w rozumieniu art. 1 ust. 1 u.d.i.p., która w konsekwencji podlega upublicznieniu w myśl art. 2 ust. 1 u.d.i.p.

Wobec powyższego przepisem mającym zapewnić równowagę między prawem do publicznego dostępu do dokumentów urzędowych a prawem do ochrony danych osobowych jest art. 5 ust. 2 zdanie pierwsze u.d.i.p., który ogranicza prawo do informacji publicznej (w realiach niniejszej sprawy – prawo do zapoznania się z danymi osobowymi sędziów oraz innych osób pełniących funkcje publiczne poza Sądem Najwyższym zamieszczonymi w orzeczeniach Sądu Najwyższego i uzasadnieniach tych orzeczeń w kontekście przeprowadzania testu niezawisłości i bezstronności) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Nie można przy tym pomijać zdania drugiego w art. 5 ust. 2 u.d.i.p. wskazującego, że prywatność osoby fizycznej, ale tylko w odniesieniu do osoby pełniącej funkcje publiczne, nie ma na gruncie przepisów u.d.i.p. charakteru absolutnego i nie obejmuje informacji o osobie pełniącej funkcje publiczne, które mają związek z pełnieniem tej funkcji, w tym warunkami jej powierzenia i wykonywania.

O ile więc nie budzi wątpliwości, że sędziowie jako funkcjonariusze publiczni są osobami pełniącymi funkcje publiczne¹⁰, to – zgodnie z przepisami prawa – ocena, czy dana konkretna informacja zawarta w – podlegającym opublikowaniu – orzeczeniu Sądu Najwyższego (uzasadnieniu orzeczenia Sądu Najwyższego) stanowi informację mającą związek z pełnieniem funkcji sędziego lub warunkami powierzenia i wykonywania funkcji sędziego, **należy do dysponenta tej informacji**

i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą [...]”.

⁸ Art. 42a § 3–14 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334).

⁹ Art. 1 ust. 2 u.d.i.p.

¹⁰ Art. 115 § 19 w zw. z § 13 pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.).

(Sądu Najwyższego), **nie zaś do organu nadzorczego ds. ochrony danych osobowych**. W polskim systemie prawnym, inaczej niż w systemach prawnych niektórych innych państw, organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych nie jest organem do spraw informacji publicznej, a rozstrzygnięcie dysponenta informacji o udostępnieniu/nieudostępnieniu danej informacji podlega kontroli właściwego sądu¹¹.

Z uwagi na powyższe, **rozstrzygnięcie**, czy dane osobowe sędziów sądów powszechnych albo sądów wojskowych zasiadających w składzie sądu pierwszej instancji albo sądu odwoławczego poddawanych testowi niezawisłości i bezstronności oraz innych osób pełniących funkcje publiczne poza Sądem Najwyższym przywołanych w kontekście przeprowadzania tego testu, zawarte w orzeczeniach Sądu Najwyższego i uzasadnieniach tych orzeczeń podlegających opublikowaniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego na podstawie art. 8 ustawy o Sądzie Najwyższym, powinny podlegać anonimizacji przed tą publikacją, **jest wyłączną domeną dysponenta informacji publicznej**. Organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych, w świetle przyznanych mu mocą RODO kompetencji¹², a także w świetle u.d.i.p., nie ma podstaw prawnych

¹¹ Art. 23 u.d.i.p.

¹² Zakres kompetencji organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych (organu nadzorczego) wyznacza art. 58 ust. 1–3 RODO w brzmieniu:

- „1. Każdemu organowi nadzorczemu przysługują wszystkie następujące uprawnienia w zakresie prowadzonych postępowań:
- a) nakazanie administratorowi i podmiotowi przetwarzającemu, a w stosownym przypadku przedstawicielowi administratora lub podmiotu przetwarzającego, dostarczenia wszelkich informacji potrzebnych organowi nadzorczemu do realizacji swoich zadań;
 - b) prowadzenie postępowań w formie audytów ochrony danych;
 - c) dokonywanie przeglądu udzielonych certyfikacji na mocy art. 42 ust. 7;
 - d) zawiadamianie administratora lub podmiotu przetwarzającego o podejrzeniu naruszenia niniejszego rozporządzenia;
 - e) uzyskiwanie od administratora i podmiotu przetwarzającego dostępu do wszelkich danych osobowych i wszelkich informacji niezbędnych organowi nadzorczemu do realizacji swoich zadań;
 - f) uzyskiwanie dostępu do wszystkich pomieszczeń administratora i podmiotu przetwarzającego, w tym do sprzętu i środków służących do przetwarzania danych, zgodnie z procedurami określonymi w prawie unijnym lub w prawie państwa członkowskiego.
2. Każdemu organowi nadzorczemu przysługują wszystkie następujące uprawnienia naprawcze:
- a) wydawanie ostrzeżeń administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu dotyczących możliwości naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia poprzez planowane operacje przetwarzania;
 - b) udzielanie upomnień administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia przez operacje przetwarzania;
 - c) nakazanie administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu spełnienia żądania osoby, której dane dotyczą, wynikającego z praw przysługujących jej na mocy niniejszego rozporządzenia;
 - d) nakazanie administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu dostosowania operacji przetwarzania do przepisów niniejszego rozporządzenia, a w stosownych przypadkach wskazanie sposobu i terminu;
 - e) nakazanie administratorowi zawiadomienia osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych;
 - f) wprowadzanie czasowego lub całkowitego ograniczenia przetwarzania, w tym zakazu przetwarzania;

do wydawania **wiążącej opinii prawnej**, zarówno w obszarze kwalifikacji informacji publicznej, jak i kształtowania jej zakresu w procesie podejmowania ostatecznej decyzji przez jej dysponenta jako administratora.

Z poważaniem,
Miroslaw Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

-
- g) nakazanie na mocy art. 16, 17 i 18 sprostowania lub usunięcia danych osobowych lub ograniczenia ich przetwarzania oraz nakazanie na mocy art. 17 ust. 2 i art. 19 powiadomienia o tych czynnościach odbiorców, którym dane osobowe ujawniono;
 - h) cofnięcie certyfikacji lub nakazanie podmiotowi certyfikującemu cofnięcia certyfikacji udzielonej na mocy art. 42 lub 43, lub nakazanie podmiotowi certyfikującemu nieudzielania certyfikacji, jeżeli jej wymogi nie są spełnione lub przestały być spełniane;
 - i) zastosowanie, oprócz lub zamiast środków, o których mowa w niniejszym ustępie, administracyjnej kary pieniężnej na mocy art. 83, zależnie od okoliczności konkretnej sprawy;
 - j) nakazanie zawieszenia przepływu danych do odbiorcy w państwie trzecim lub do organizacji międzynarodowej.
3. Każdemu organowi nadzorczemu przysługują wszystkie następujące uprawnienia w zakresie wydawania zezwoleń i uprawnienia doradcze:
- a) udzielanie porad administratorowi zgodnie z procedurą przednich konsultacji, o której mowa w art. 36;
 - b) wydawanie, z własnej inicjatywy lub na wniosek, opinii przeznaczonych dla parlamentu narodowego, rządu państwa członkowskiego lub - zgodnie z prawem państwa członkowskiego - innych instytucji i organów oraz ogółu społeczeństwa we wszelkich sprawach związanych z ochroną danych osobowych;
 - c) zezwalanie na przetwarzanie zgodnie z art. 36 ust. 5, jeżeli prawo państwa członkowskiego wymaga takiego uprzedniego zezwolenia;
 - d) opiniowanie i zatwierdzanie projektów kodeksów postępowania zgodnie z art. 40 ust. 5;
 - e) akredytowanie na mocy art. 43 podmiotów certyfikujących;
 - f) udzielanie certyfikacji i zatwierdzanie kryteriów certyfikacji zgodnie z art. 42 ust. 5;
 - g) przyjmowanie standardowych klauzul ochrony danych, o których mowa w art. 28 ust. 8 i art. 46 ust. 2 lit. d);
 - h) zezwalanie na klauzule umowne, o których mowa w art. 46 ust. 3 lit. a);
 - i) zezwalanie na uzgodnienia administracyjne, o których mowa w art. 46 ust. 3 lit. b);
 - j) zatwierdzanie wiążących reguł korporacyjnych na mocy art. 47”.